

ČÍSLO 1 · 14. ROČNÍK

Nāma Hattā

Časopis Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny
zakladatel - áčárja A. Č. Bhaktivédanta Svámí Prabhupáda

Ékádaší

Ateistická logika

Pět tipů pro rodiče

seriály · novinky · filosofie · zajímavosti

Haré Kršna drazí oddaní a příznivci vědomí Kršny,

právě držíte v ruce 1. číslo letošního ročníku a to znamená, že náš časopis vychází již čtrnáctým rokem. Doufáme, že vás i letos budeme provázet na vaší duchovní cestě a přineseme vám aspoň trošku inspirace, pozitivní nálady a nových poznatků do vašeho praktikování oddané služby. Jelikož jsme v ma-

teriálním světě, což samo o sobě může znamenat spoustu problémů a osobních nezdarů, nejdůležitější věcí zůstává nikdy nepřestat zpívat svaté jméno a sloužit oddaným Pána, ať už nás v životě potká cokoliv. Haré Kršna Mahámantra ki džaj!

*Za redakci časopisu
Divja-kišorí dévi dásí*

Obsah

- 3** **SERIÁL**
Vzpomínky na Šrílu Prabhupádu z knihy „What is the Difficulty?“
- 5** **SERIÁL**
Věčná kultura duše
Ékádáší
- 8** **NĚCO K ZAMYŠLENÍ**
Ateistická logika
- 12** **BHAKTIJÓGA V PRAXI**
Rodinný život ve vědomí Krišny
- 15** **BHAKTI RASÁJANA**
Sladké zábavy Šrí Krišny
- 18** **FILOSOFIE**
Jeden Pán v pěti rysech
- 23** **RODINA**
Pět tipů pro rodiče
- 24** **RECEPT**
Fenyklkové překvapení

Redakce

Jarmila Vojtěchová
Náma Hatta, Soukenická 27,
110 00 Praha 1, tel: 605 700 876
e-mail: divyakisori@gmail.com
www.harekršna.cz
www.gangamovie.com
www.govindabutik.cz

ZODPOVĚDNÝ REDAKTOR:
Divja-kišorí dévi dásí

GRAFIKA: bhakta Michal Hora

SPOLUPRACOVALI:
Dharmí dás, bh. Kristina,
bhakta Robert, Šrutakírti dás,
Punja Pálaka dás, Vrindávan
Prija dd, Bhúmi dd

PŘEKLADY:
Oldřich Janota (What is the difficulty?), Vrindávan Prija dd (Pět tipů pro rodiče), bh. Ondřej Hládek (Panča-tattva), bh. Kristina (Grihasta - příručka)

Registrační číslo MK ČR E 16036

Duchovní jména

Členové Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny dostávají jména Pána Krišny nebo Jeho oddaných ve spojení se slovem dás (ženy dási), což znamená „služebník“. Například jméno Krišna dás znamená „služebník Krišny“.

Kde nás najdete

Česká republika

ISKCON

Centrum pro vědská studia,
Jílová 290, 155 21 Praha 5 – Zličín,
tel. 257 950 391

Farma Krišnúv Dvůr, Městečko
u Benešova č. 1, 257 28 Chotýšany,
tel. 317 796 008

Náma Hatta centrum Brno, Durdáková 34, Brno sever - Černá pole,
tel. 604 472 982, 731 445 474

Náma Hatta centrum – Čakra,
Lutotín 7, 798 41 Kostelec na Hané,
tel. 582 373 245

Vegetariánské restaurace

Góvinda, Soukenická 27, Praha 1,
tel. 224 816 631

Góvinda, Na hrázi 5, Praha 8,
tel. 284 823 805

Balaráma, Orlická 9, Praha 3,
tel. 222 728 885

Slovenská republika

ISKCON

Nová Ekačakra, Abranovce 60,
082 52 pošta Košovce,
tel. +421 517 798 482

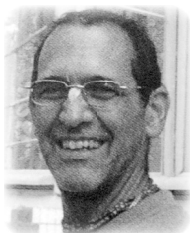
Vegetariánské restaurace

Góvinda, Obchodná 30, Bratislava,
tel. +421 903 617 031

Góvinda, Puškinova 8, Košice,
tel. +421 556 200 428

Góvinda, Hlavná 70, Prešov,
tel. +421 517 722 819

Vzpomínky na Šrílu Prabhupádu z knihy „What is the Difficulty?“

Šrutakírti dás byl dva a půl roku osobním služebníkem Šríly Prabhupády

Řekněte jim, ať jsou zticha!

24. září 1972, ISKCON Los Angeles, Kalifornie

Šríla Prabhupáda pokaždé s velkým potěšením naslouchal svým žákům, když zpívali mahá-mantru, ale někdy si přál, aby to dělali jinde. Bývalá chrámo-

vá místnost v Nové Dvřarce, kde je nyní museum, byla pod Prabhupádovým příbytkem. Jednou odpoledne v této chrámové místnosti jeden z oddaných zpíval velmi hlasitě džapu. Šríla Prabhupáda právě odpočíval, stejně jako Šrí Šrí Rukminí Dváradáďša. Prabhupáda se ani neobtěžoval zazvonit, aby mě přivolal. Otevřel dveře svého pokoje a zakřičel do přízemí: „Řekněte tomu oddanému, ať je zticha, že Božstva odpočívají. Řeknete jim, ať jsou zticha.“

Šríla Prabhupáda byl velmi pokorný. Staral se především o to, aby se Božstva měla dobře a aby jeho žáci pochopili, že Křišna se od svého Božstva nelíší. Byl by mohl říci, že odpočívá a nechce, aby ho někdo rušil, ale on to viděl jinýma očima.

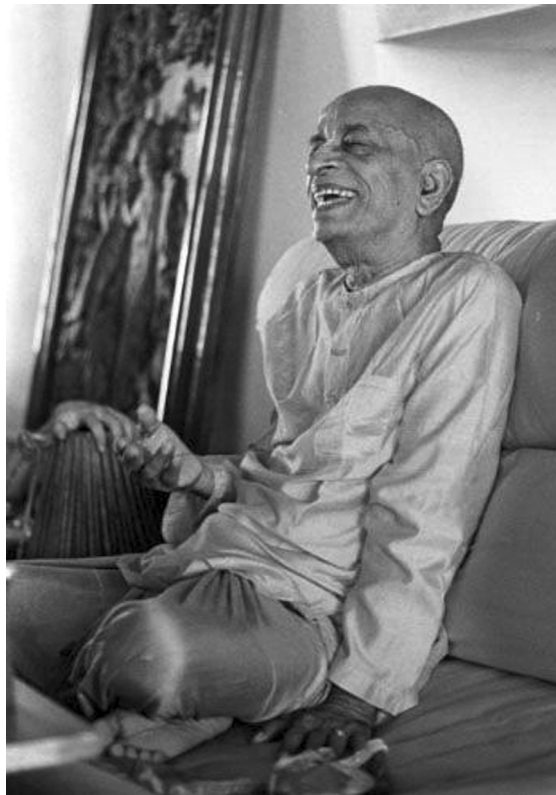
„Dal jsem vám sandéše, rásguly a sladké kuličky.“

27. září 1972, ISKCON Los Angeles, Kalifornie

Následující příběh je výňatkem z dopisu, který jsem napsal Mahárádžovi Kírtanánandovi tři týdny poté, co jsem odjel z Nového Vrindvánu a stal jsem se Prabhupádovým osobním služebníkem:

„Začínám chápat, že všechno spojené se Šrílou Prabhupádou je skutečný nektar. Jeho bezpříčinnou milostí jsem konečně našel kazatelskou službu svého srdce – vyprávět ostatním oddaným o slavných činnostech našeho milovaného duchovního učitele. Každé jeho slovo a každý jeho krok jsou zdrojem potěšení tisíců žáků po celém světě. Jedině Prabhupáda dokáže proměnit ztroskotané životy v něco hodnotného. Přijímá i tu sebemenší službičku jako něco významného.“

Když jsme včera při masáži Šríly Prabhupády mluvili o Novém Vrindvánu, zmínil jsem se o tom, že jsme dělali áraty pro krávy. Prabhupáda se zamračil. Zeptal jsem se, jestli to je v pořádku, a on odpověděl: „Ne.“ Ptal jsem se, co tedy můžeme pro krávy dělat zvláštního. Řekl: „Udržujte je v čistotě, dobře je kartáčejte, koupejte je a můžete jim leštit rohy a kopyta.“

Včera také Prabhupádovi od tebe došly tvoje sanděše. Požádal mě, abych mu večer dal dva na talíř, a k tomu ananas a teplé mléko. Ochutnal jeden a řekl: ‚Kírtanánanda Mahárádž dělá prvotřídní sanděše.‘ Potom řekl, že sanděšům a rásagulám se říká ‚bengálské sladkosti‘ a že ty jsou ‚standard‘. Kritizoval oddané z Los Angeles, že připravují všelijaké vymyšlené sladkosti – s burisony, karobem, sušeným mlékem, potravinářskými barvivy a arašidovým máslem – v nejrůznějších kombinacích, o které on nestojí. Řekl: ‚Dal jsem vám sanděše, rásaguly a sladké kuličky. To jsou standardní sladkosti a jsou velice dobré. Proč potřebují oddaní dělat jiné věci?‘

Takže jsem včera večer připravil tvaroh a dnes ráno jsem z něj udělal sanděše. Přidal jsem Prabhupádovi k obědu jeden sanděš od tebe a jeden můj. Snědl oba. Když dojedl, zeptal jsem se, jak mu chutnaly. Celý se rozzářil a řekl: ‚To jsi dělal ty?‘ Řekl jsem mu, jak jsem to udělal, a on řekl, že sanděše byly skvělé. Jsem šťastím bez sebe, protože sanděše jsou jedny z jeho oblíbených sladkostí.“

Šrío Prabhupádo, absolutní pravda se nikdy nemění. Od doby, kdy jsem psal tento dopis Kírtanánandovi Mahárádžovi, uběhlo již dvacet pět let. Vaší milostí jsem znovu našel „kazatelskou službu svého srdce“. Modlím se, abych už nikdy nenechal minout tolik marných let bez oslavování mého velkého duchovního učitele. Prosím, dejte mi ještě jednou příležitost přivítat vás k obědu sanděše. Teď konečně vidím, jak laskavě jste mě povzbuzoval svojí rozzářenou tváří a zvoláním: „To je výborné!“

„Oddaní poskytují své služby všem zdarma...“

2. října 1972, ISKCON Los Angeles, Kalifornie

Jednoho dne v Prabhupádově pokoji jakýsi psychiatr kritizoval oddané, protože se mu zdálo, že nutí veřejnost přijímat jejich služby. Prabhupáda briskně namítl, že tím se oddaní stávají lepšími, než je sám psychiatr. Řekl, že oddaní poskytují své služby všem zdarma, když za nimi chodí, ale psychiatr nutí lidi, aby přišli za ním, a ještě mu za to musí zaplatit. Psychiatr pak už neřekl ani slovo.

Měl možnost pochopit, že Prabhupáda nemá nejmenší zájem něco od lidí brát. Prabhupádovým jediným přáním bylo dát Krišnu každému, s kým se setká. Dával ostatním příležitost zapojit se do odda-

né služby, práce ze všech nejprospěšnější. Je naším věčným dobrodincem.

„Kde je tulasí, tam je také Vrindávan“

3. října 1972, ISKCON Los Angeles, Kalifornie

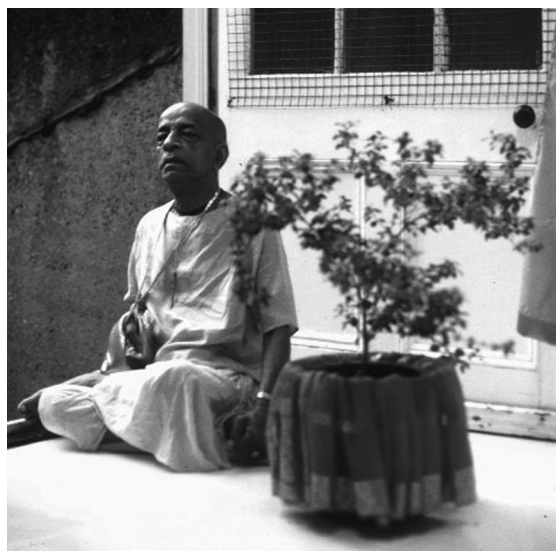
Během svého pobytu v Nové Dvůrce chodil Prabhupáda každý večer po západu slunce do své zahrady. Často tam zůstával dvě nebo tři hodiny. Někdy jsem tam byl s Jeho Božskou Milostí sám a jindy se k němu připojili ještě další oddaní a hosté. I když byla Prabhupádova zahrada uprostřed Los Angeles, zaplaveného smogem, působila, jako by byla součástí duchovního světa.

Často se zmiňoval, jak má tuto svoji zahradu, kde bujně rostlo více než třicet keřů tulasí, rád. Přestože jezdil po celé zeměkouli, hovořil o této zahradě jako o jednom ze svých nejoblíbenějších míst.

„Kde je tulasí,“ řekl, „tam je také Vrindávan.“

Všude, kam Prabhupáda cestoval, byl Vrindávan. Krišna a Vrindávan sídlili v jeho srdci. Nežádal nic jiného. Žil velice prostě. V každém městě byl v jeho pokoji místem na sezení polštář na podlaze. Před ním stával malý stolek. Z takového místa řídil celosvětovou společnost ISKCON, a na stejném místě za časných ranních hodin překládal své knihy. Někdy říkával, že bychom měli žít podle zásady „jednoduché žití a hluboké myšlení.“ Svým příkladem nám ukazoval, jak se to dělá. Je naším áčárjou.

Přeložil: bhakta Oldřich Janota

Věčná kultura duše

Význam vaišnavských obřadů a védské kultury

ÉKÁDAŠÍ

Kdysi žil jeden opravdu mocný démon jménem Mura. Byl plný hněvu a bojechtivosti a dokázal přemoci všechny polobohy, dokonce i jejich vládce, krále nebes Indru a také stvořitele vesmíru Brahmnu. Polobozi šli poprosit Nejvyššího Pána Višnu o pomoc. Vyslechl je a ihned jim slíbil svou účast v boji proti Murovi. Vyrazili tedy k branám města Čandravatí, které patřilo Murovi a pustili se s ním a jeho vojsky do divokého boje. Mnoho démonů bylo pobito a nakonec bojovali proti sobě Pán Višnu s Murou. Nejdříve bojovali se zbraněmi a poté holýma rukama. Tento osobní souboj trval tisíc nebeských let a poté Pán Višnu pocítil únavu a zamířil do Badarikášramu v Himalájích, kde vstoupil do jeskyně Himavatí, aby si tam odpočinul. Démon ho pronásledoval, a když přišel do jeskyně a viděl, že Pán Višnu spí, pomyslel si: „Dnes zabiju tohoto zabijáka démonů!“ Již se chystal zaútočit, když se z těla Višnu náhle objevila postava jakési dívky s velmi světlou pletí. Mura

si všiml, že mladá dívka má k dispozici různé prvotřídní zbraně a je připravena k boji s ním. Mura přijal její výzvu k boji a zkrížili zbraně. Mura byl udiven tím, že

mnou bojuje tak mocným způsobem, jako by do mě bil blesk?“ Bojovali dále a v jednom okamžiku zářící bohyně Muru odzbrojila a shodila z jeho válečného vozu.

Mura se zvedl a rozběhl se, aby ji napadl svýma rukama. V tu chvíli mu dívka usekla hlavu. Takto byl Mura poražen. Právě poté Pán Višnu procítl a uviděl před sebou mrtvého démona a jakousi dívku, která se před ním klaněla se sepjatýma rukama. Pána to velice potěšilo a nabídl jí splnění jakéhokoliv přání.

Dívka řekla: „Můj Pane, jestli jsi se mnou spokojený a chceš mi splnit přání, tak tě prosím, abys mi dal schopnost osvobodit od největších hříchů každého, kdo se bude v tento den postit.“ Dívka si dále přála osvobození a možnost života v duchovním světě pro toho, kdo s ovládnutými smysly dodržuje takový půst.

dívka s ním bojovala bez jediného zaváhání či zastavení a proto se otázal: „Kdo stvořil takovou strach nahánějící dívku, která se

Pán ji slíbil, že její přání bude splněno. Potom ji řekl: „Protože ty jsi má duchovní energie a zrodila ses jedenáctého dne v době ubývající měsíční fáze,

Pán Višnu bojuje s démonem Murou

budeš se jmenovat Ékádaší. Všechny hříchy toho, kdo se postí na tento den, budou spáleny a navíc získá možnost jít do mého duchovního sídla.“

V tomto příběhu lze poznat, že Ékádaší se zrodila z těla Nejvyššího Pána jako jeho služebnice. Další příběh je tomuto velmi podobný.

Král Mandhata jednou požádal Vasišthu Muniho, aby mu pověděl o nějakém posvátném pústu, ze

kterého bude mít věčný prospěch.

Světce mu začal vyprávět o Amalákí Ékádaší, a aby ukázal moc tohoto dne, popisoval příběh jednoho lovce, který každý den lovil nevinná zvířata v lese pro obživu své rodiny. Onen lovec žil v království jménem Vaidiša, kterému vládl zbožný a Bohu oddaný král Pašabiduka, z dynastie Somy.

Král se postil během každého Ékádaší, a když přišel čas k uctění Amalákí Ékádaší, vykoupal se i se svou družinou v řece a odešli do chrámu Pána

Višnu, kde rostl posvátný strom Amalákí. Král nejdříve uctíval tento strom a poté uctil Pána Parašurámu s těmito modlitbami: „Ó Pane Parašurámo, synu Renuky, osvoboditeli celého světa, laskavě přijď k tomuto stromu

a přijmi naše uctivé poklony.“ Potom se modlil ke stromu Amalákí: „Ó Amalákí, můžeš zničit všechny druhy hříčů, prosím přijmi naše hluboké poklony a dary. Ty jsi podobna Brahmanu a jednou tě uctíval Pán Rámačandra Samotný. Kdokoliv tě obchází, jeho hříchy jsou okamžitě zničeny.“

Poté král zůstal spolu se všemi přítomnými světci a svou družinou vzhůru celou noc a věnoval se uctívání a modlení se. Tou dobou kolem procházel onen lovec, který toho dne, jako vždy, zabíjel zvířata. Když uviděl v chrámu shromáždění, skryl se ze zvědavosti opodál a pozoroval vše z úkrytu.

„Co se to tu děje?“ přemýšlel. Potom spatřil pod stromem Amalákí Božstvo Pána Dámodara a oddané, kteří zpívali o zábavách a podobě Pána Krišny. Lovce byl z toho celý užaslý a strávil celou noc sledováním uctívání Ékádaší a zpívání o Nejvyšším Pánu.

Brzo po východu slunce král spolu se všemi světci a ostatními přítomnými ukončil púst a vrátil se do města. Lovce se vrátil také

domů a snědl maso ze svého úlovku.

Díky tomu, že se účastnil půstu, uctívání Ěkádaší a nasloucháním o Pánu Krišnovi, po čase když přirozeně zemřel, se znovu narodil jako mocný král s velkým bohatstvím a armádou. Jmenoval se Viduratha a vládl v království Džajanti.

Jednou se král Viduratha, který byl velkým oddaným Pána Višnu, projížděl lesem a ztratil cestu. Rozhodl se odpočinout si pod velkým stromem a lehl si k odpočinku. Během jeho spánku k němu přišel nějaký barbar, který byl již dlouho králův nepřítel. Barbar se ho rozhodl ihned usmrtit a připravil si zbraně. Zaútočil na spícího krále, ale jeho zbraně nebyly schopny se krále být jen dotknout. Barbar začal mít strach a pocítil slabost. Najednou se z těla krále objevila krásná žena, nádherně oblečená a ozdobená, s květinovou girlandou na krku. Rozhněvala se a se svým diskem okamžitě zabila toho barbara. Potom se král probudil a vidíce svého nepřítele mrtvého, velice se podivil a přemýšlel,

kdo ho zachránil před jeho nepřitelem, který se ho očividně snažil zabít. V tom okamžiku se rozlehl oblohou hlas, který mu řekl, že samotný Krišna přišel, aby ho ochránil. Král byl zaplaven láskou k Pánu Krišnovi a vrátil se domů.

Ten, kdo se postí na Amalaki ékádaší a uctívá tento posvátný den, dosáhne určitě návratu do sídla Nejvyššího Pána.

Podobně je popsán prospěch z uctívání a postění se i na další Ěkádaší. Je zřejmé, že Ěkádaší nás může obdařit bohatstvím, mocí a vysokým postavením, ale také duchovním prospěchem, jakým je ochrana a společnost Nejvyššího Pána a možnost se navrátit do jeho sídla v duchovním nebi.

Brahma Vaivarta Purána potvrzuje, že dodržováním půstu na Ěkádaší se člověk očistí od špatné karmy (hříšných činností a jejich reakcí), získá dobrou karmu a vzpomíná na Krišnu. Mnoho

zbožných

l i d í ,

zvláště v Indii, dodržuje půst pro hmotný prospěch (dlouhý život, více peněz, atd.) a těm se jejich přání splní, pokud budou svědomitě následovat pravidla uctívání Ěkádaší.

Padma Purána dokonce prohlašuje, že žádné jiné postění se nemůže vyrovnat půstu na Ěkádaší. Sídla Nejvyššího Pána dosáhne i člověk, který dodržuje Ěkádaší půst bez správného vědomí a postoje. Co teprve říci o tom, kdo následuje Ěkádaší s plnou oddaností k Pánu Krišnovi?

Je mnoho pravidel, kdy a jak dodržovat Ěkádaší půst, ale v základě lze říci, že toho dne, na který připadá Ěkádaší-tithi, je třeba vynechat jedení obilovin a luštěnin. Je pravda, že na více místech védské literatury je uvedeno, že v obilovinách jsou přítomny všechny druhy hříchů právě v den připadající na Ěkádaší, ale přesto hlavní význam Ěkádaší je využit příznivého vlivu tohoto dne výhradně k duchovním činnostem. Zpívání svatého jména, naslouchání vyprávění o Krišnovi a Jeho oddaných, studování písem, atd.

To vše je toho dne to nejlepší, co můžeme dělat.

ATEISTICKÁ LOGIKA

Příběh se odehrává v učebně na univerzitě, kde profesor začne předkládat své ateistické názory svým posluchačům.

„Dovolte, abych vysvětlil, jaký problém má věda s Ježíšem Kristem.“

Stárnoucí profesor filozofie se odmlčí a požádá jednoho ze svých nových studentů, aby se postavil:

„Jste křesťan, že, synu?“

„Ano, pane.“

„Takže věříte v Boha?“

„Naprosto.“

„Je Bůh dobrý?“

„Samozřejmě! Bůh je dobrý.“

„Je Bůh všemocný? Může Bůh udělat cokoliv?“

„Ano.“

„Vy jste dobrý, nebo zlý?“

„Bible říká, že jsem zlý.“

Profesor se ušklíbne. „Ach BIBLE!“ Na chvíli se zamyslí. „Tak schválně, řekněme, že je tu nějaký nemocný člověk a vy ho můžete vyléčit. Máte tu schopnost. Pomůžete mu? Zkusil byste to?“

„Ano, pane, udělal bych to.“

„Takže jste dobrý ...!“

„To bych neřekl.“

„Ale proč ne? Pomohl byste nemocné a zmrzačené osobě, kdybyste mohl... ve skutečnosti většina z nás, by to udělala, kdybychom mohli ... Bůh ne.“

[Žádná odpověď]

„On to nedělá, že? Můj bratr byl křesťan, který umřel na rakovinu, i když se modlil k Ježíšovi, aby ho uzdravil. Jak může být Ježíš dobrý? Hmm? Můžete na to odpovědět?“

[Žádná odpověď]

Starší muž se tváří soucitně. „Ne, nemůžete, že?“ Napije se vody ze sklenice na stole, aby měl student čas se zotavit. Ve filozofii je potřeba jít na nováčky pomalu.

„Začněme znovu, mladíku. Je Bůh dobrý?“

„Ehm ... ano.“

„Je dobrý Satan?“

„Ne!“

„Odkud Satan pochází?“ Student zakolísá.

„Od ... Boha ...“ koktá.

„Ano, správně. Bůh stvořil Satana, že? „Starší muž prohrábl svými kostnatými prsty řídnoucí vlasy a obrátil se s k uculujícím se studentskému publiku.“ Myslím, že si v tomto semestru užijeme spoustu legrace, dámy a pánové.“ Pak se obrátí zpět ke křesťanovi.

„Řekněte mi, synu. Existuje zlo v tomto světě?“

„Ano, pane.“

„Zlo je všude, že ano? Je Bůh stvořitelem všeho?“

„Ano.“

„Kdo vytvořil zlo?“

[Žádná odpověď]

„Jsou v tomto světě nemoci? Nemravnost? Nenávisť? Ošklivost a utrpení. Všechny ty hrozné věci - existují v tomto světě?“

Student se celý svíjí. „Ano.“

„Kdo je stvořil?“

[Žádná odpověď]

Profesor se náhle rozkřičí na svého studenta. „KDO JE STVOŘIL? Odpovězte mi, prosím!“

Profesor se přiblíží ke křesťanově tváři a chystá se k poslednímu zničujícímu úderu. Klidným

tichým hlasem pokračuje: „Bůh stvořil všechno zlo, že, synu?“

[Žádná odpověď]

Student se snaží zachovat klid a nenechat na sobě nic znát, ale nedaří se mu to.

Přednášející se zničehonic odmlčí a začne před třídou přecházet sem a tam jako stárnoucí panter. Třída je jako zhyponotizovaná.

„Řekněte mi,“ pokračuje, „Jak to, že Bůh je dobrý, když stvořil veškeré zlo, co kdy bylo?“

Profesor mávnul rukama, jako by jimi chtěl obsáhnout zlobu světa. „Všechna nenávisť, brutalita, všechna bolest, všechna mučení, všechna úmrtí, ošklivost a veškeré utrpení vytvořené tímto dobrým Bohem jsou po celém světě, není to tak, mladý muži?“

[Žádná odpověď]

„Copak nevidíte, že je to všude?“
Ticho.

„Copak to nevidíte?“ Profesor se znovu naklání ke tváři studenta a šeptá:

„Je Bůh dobrý?“

[Žádná odpověď]

„Věříte v Ježíše Krista, synu?“

Studenta zradí jeho hlas a on zasípe. „Ano, pane profesore. Věřím.“

Starý muž smutně vrtí hlavou. „Věda říká, že máte pět smyslů, pomocí nichž lze identifikovat a pozorovat svět kolem vás. Viděl jste Ježíše?“

„Ne, pane. Nikdy jsem ho neviděl.“

„Tak nám tedy řekněte, jestli jste někdy slyšel vašeho Ježíše?“

„Ne, pane. Neslyšel.“

„Už jste se někdy dotkl vašeho Ježíše, ochutnal Ježíše nebo cítil Ježíše... máte vůbec nějakou smyslovou zkušenost s vaším Bohem?“

[Žádná odpověď]

„Odpovězte mi, prosím.“

„Ne, pane, obávám se, že ne.“

„Obáváte se... takže ne?“

„Ne, pane.“

„Přesto v něho stále věříte?“

„... ano ...“

„To vyžaduje víru!“ Profesor se šalamounsky usmívá. „Opíraje se o pravidla protokolu založeném na empirismu, ověřitelnosti a demonstrovatelnosti věda říká, že váš Bůh neexistuje. Co na to říkáte, synu? Kde je teď váš Bůh?“

[Student neodpovídá]

„Posadte se, prosím.“

Křesťan si sedá... Poražen.

Jiná osoba ve třídě zvedne ruku. „Pane profesore, můžu k tomu něco říci?“

Profesor se otočí a usměje. „Aha, další křesťan v předvoji! Pojďte, pojďte, mladý muži. Povězte shromáždění nějaké moudro.“

„Ve skutečnosti jsem oddaný Hare Krišna, pane, ale ano, i já věřím v Boha.“

Oddaný se rozhlédne po místnosti. „Zmínil jste některé zajímavé body, pane. Teď mám otázku já pro vás. Existuje taková věc jako teplo?“

„Ano,“ odpovídá profesor. „Existuje teplo.“

„Existuje něco jako zima?“

„Ano, synu, zima taky.“

„Ne, pane, neexistuje.“

Profesorovi zamrzne úsměv na tváři. V místnosti náhle zavládne nezvyklý chlad. Oddaný pokračuje. „Můžete mít hodně tepla, dokonce více tepla, super-teplo, mega-teplo, bílé teplo, trochu tepla nebo žádné teplo, ale nemáme nic, co bychom klasifikovali jako „chlad“. Můžeme jít 273 stupňů pod nulu, což není teplo, ale dál už jít nemůžeme. Neexistuje nic jako chlad, jinak bychom mohli jít do většího chladu než na -273.

Vidíte, pane, zima je jen slovo, které používáme k popisu nepřítomnosti tepla. Nemůžeme měřit chlad. Teplotu můžeme měřit v tepelných jednotkách, protože teplo je energie. Zima není opakem tepla, pane, jen jeho absencí.“

Ticho. Když by někde ve třídě spadl špendlík, ozvala by se zřejmě rána.

„Existuje něco jako tma, profesore?“

„To je hloupá otázka, synu. Co je noc, pokud to není tma? Kam tím míříš...?“

„Takže říkáte, že něco takového jako tma existuje?“

„Ano...“

„Opět se mýlíte, pane. Tma není něco konkrétního, je to nepřítomnost něčeho jiného. Můžete mít slabé světlo, normální světlo, jasné světlo, blikající světlo, ale pokud jste nepřetržitě bez světla, pak nemáte nic a tomu se říká tma, není to tak? To je význam, který používáme, pokud definujeme toto slovo. Ve skutečnosti tma neexistuje. Kdyby byla, měl byste být schopen vytvořit tmavší tmu a dát mi jí ve sklenici. Můžete...mi dát sklenici tmavší tmy, profesore?“

Navzdory tomu se profesor na mladého drzouna stojícího před ním usmívá. To bude skutečně dobrý semestr. „Nechtěl byste nám sdělit, o co vám jde, mladý muži?“

„Ano, pane profesore. Jde mi o to, že váš filozofický předpoklad je už v počátku chybný, a proto musí nevyhnutelně mířit k omylu...“

Profesor jedovatě opáčil. „Chybný...? Jak se opovažuješ...!“

„Pane, mohu vysvětlit, co tím myslím?“

Třída je jedno velké ucho.

„Vysvětlíte... jistě, vysvětlíte...“ Profesor vynakládá obdivuhodné úsilí, aby zas nabyt vládu. Na jedinou je přívětivost sama. Mává rukama pro mlčení třídy, aby student mohl pokračovat.

„Uvažujete v kontextu duality,“ vysvětluje oddaný. „Tak například existuje život, a pak je tu smrt. Bůh dobrý a Bůh špatný. Pohlížíte na pojetí Boha jako na něco omezeného, co můžeme změřit. Pane, věda nedokáže vysvětlit ani myšlenku. Používá elektřinu a magnetismus, ale nikdy je neviděla, natož aby jim plně porozuměla. Vysvětlovat smrt jako protiklad života znamená ignorovat fakt, že smrt nemůže existovat jako věc sama o sobě. Smrt není protiklad života, pouze jeho nepřítomnost.“

Mladík zvedá noviny, které sebral ze stolu souseda, který je četl. „Tady je jeden z nejnechutnějších bulvárních plátků této země, profesore. Je tam něco takového jako nemorálnost?“

„Samozřejmě, stačí se podívat...“

„Zase špatně, pane. Vidíte, nemorálnost je pouze absence morálky. Existuje něco jako nespravedlnost? Ne. Bezpráví je nepřítomnost spravedlnosti. Existuje něco takového jako zlo? „Oddaný se odmlčí.

„Není zlo absencí dobra?“

Profesorova tvář nabývá znepokojující barvy. Je tak rozčilený, že na okamžik není schopen slova.

Oddaný pokračuje.

„Pokud je zlo ve světě, profesore, a všichni se shodneme, že je, potom Bůh, jestli existuje, musí svých cílů při

práci dosahovat s pomocí zla. Co je to za úkoly, které se Bůh snaží naplnit? Bible, Bhagavad-Gíta a Korán - všechny svaté knihy nám říkají, že chce vidět, jestli každý z nás bude, že své vlastní svobodné vůle, volit dobro před zlem.“

Profesor se vzpírá. „Jako filozofický vědec, nevidím v tomto žádnou spojitost s nějakou v o l b o u , jako realista“

naprosto neuznávám pojem Boha nebo jakýkoliv jiný teologický faktor za součást světového řádu, neboť Bůh není pozorovatelný.“

„Rekl bych, že absence morálního kodexu Boha v tomto světě je pravděpodobně jedním z nejvíce pozorovatelných jevů probíhajících v současnosti,“ odpoví dá oddaný.

„No v i - ny na tom svými reportážemi vydělávají miliardy dolarů každý týden! Řekněte mi, p a n e

profesore. Učíte své studenty, že se vyvinuli z opi- ce?“

„Pokud máte na mysli přírodní evoluční proces,

mladý muži, tak samozřejmě“, kývl profesor.

„Už jste někdy pozoroval tento vývoj na vlastní oči, pane?“

Profesor zaskřípal zuby a vrhl na studenta tichý, kamenný pohled.

„Pane profesore. Vzhledem k tomu, že proces evoluce nebyl pozorován nikdy v praxi a nikdo nemůže dokázat, že tento proces stále probíhá, nepředkládáte při výuce jen vlastní názor, pane? Čili více než vědec, nejste teď spíše kněz, učící víru?“

„Přehlédnu ve světle naší filozofické diskuse vaši drzost. Už jste skončil?“ profesor sykne.

„Takže nechcete přijmout Boží morální kodex, dělat to, co je spravedlivé?“

„Věřím v to, co je – a to je věda!“

„Ach! VĚDA!“ tvář studenta se zkriví v úšklebku. „Pane, správně jste uvedl, že věda je studium pozorovaných jevů. Věda je též založena na předpokladu, který je chybný ...“

„Věda se mýlí?“ vybuchne profesor.

Ve třídě vládne pozdvižení.

Oddaný zůstává stát, dokud se rozruch neuklidní.

„Mohl bych pokračovat v bodě z předešlé

diskuze a uvést příklad toho, co mám na mysli?“ Profesor raději moudře mlčí.

Oddaný se rozhlédne po místnosti. „Je tu někdo ve třídě, kdo někdy viděl profesorův mozek?“ Třída vybuchne smíchem.

Oddaný ukáže směrem ke svému postaršímu, hroutícímu se

učiteli. „Je tady někdo, kdo kdy slyšel profesorův mozek ... cítil, profesorův mozek, nebo se dotkl a číchal k jeho mozku?“ Nezdá se, že by tak někdo učinil. Oddaný smutně pokyvuje hlavou. „Zdá se, že zde zatím nikdo nemá vůbec žádnou smyslovou zkušenost s profesorovým mozkiem. No, opíraje se o pravidla protokolu založeném na empirismu, ověřitelnosti a demonstrovatelnosti prohlašují, že profesor nemá mozek.“

„Nebude ta samá logika platit i v případě vašich emocí a vlastní vůli?“

Naše filosofie říká, že vy, jakožto živá bytost, jste skrytá uvnitř tohoto těla, ozdobená mnoha skvělými vlastnostmi, přestože ji nemohu pozorovat svými/našimi omezenými smysly nebo podobně omezenými parametry, do jakých chcete vměstnat Boha.

Pokud budu chtít poznat vaši mysl nebo ještě lépe vaše skutečné já, (vaši mysl, emoce nebo dokonce i vás jako duši), vše, co potřebuji udělat, je, pokud chcete být poznán, přát si vás poznat a strávit s vámi čas. „Tak můžete poznat, že Bůh existuje... pokud jste ochoten...“

Jste ochoten, profesore?“

Ve třídě vládne chaos.

Oddaný si sedá ... Protože to je to, k čemu je židle.

Ticho Ticho Ticho Ticho Ticho Ticho Ticho

(můžete ho slyšet....)

Zvoní.

„Konec hodiny,“ oznamuje profesor. „Čas vypršel!“

Přeložil: bh. Robert Hoffman
Editovala: Vrindávan Prija dd

Rodinný život ve vědomí Krišny

Grihasta ášram je důležitou a nedílnou součástí systému daiví varnášramy. Tato příručka o grihasta ášramu je založena na informacích sesbíraných ze spisů Šríly Prabhupády v jeho cenných významech ve Šrímad Bhágavatamu a Bhagavadgítě, z jeho přednášek a dopisů a z příspěvků mnoha vedoucích oddaných ISKCONu.

Pozice ženy ve varnášramském systému

Žena v roli manželky zastává v prastaré védské kultuře pozici veliké důležitosti. Vědy umísťují ženu na vysoký piedestal vznešenosti, jak je vyjádřeno v následujícím verši:

Yatra narijastu pujayante ramante tatra devah. „Polobozí vládnu tam, kde je uctívána žena.“

Jak má být ve varnášramském systému zacházeno se ženou?

Úspěch grihasta ášramu závisí na chování k ženě. Jaká je pozice ženy? V Mahábháratě učí o tomto tématu Bhíšmadév Maharáje Judhištiru. Tímto důležitým téma-

tem se také zabývá Manu ve své Manu samhitě. Bhíšmadév říká:

☛ Je velice důležité, aby byla každá žena milována, zbožňována a ctěna a šástra říká, že kde je ctěna žena, tam jsou potěšení i polobozí. Bhíšmadév říká:

☛ V domě, kde se nectí ženy, jsou všechny činy marné.

☛ Pokud ženy v rodině žijí ve smutku, rodina vymře, dům bude zničen. Taková je síla, která se uvolní, když je žena nespokojena či znevažována.

☛ Ženy jsou bohyněmi hojnosti. Jsou samotným vtělením Lakšmí déví. Nemít v úctě ženu je jako znevažovat Lakšmí déví, která poté na takový dům neupře svůj laskavý pohled.

☛ Ctnost mužů závisí na ženách. Muži na ženách závisí, protože ať mají jakékoli ctnosti, byly do nich vstřípeny ženami - matkou, sestrou, manželkou. Proto jsou ženy hodny lásky, uctívání a vážnosti všech mužů.

☛ Je védským pokynem, že každý muž by měl na každou ženu kromě své manželky pohlízet jako na matku.

☛ Šríla Prabhupáda řekl, že v ISKCONu by

měly být všechny ženy oslovovány jako matadží, což je označení plně úcty, kterou bychom měly prokazovat naší vlastní matce. Ve védské společnosti je žena symbolem obdivu, úcty a zbožňování.

☛ Žena v grihasta ášramu zajišťuje dětem samskárý. Tak se rodí dobré děti, je zajištěna dobrá populace, vedoucí k Boha si vědomé, šťastné a prosperující lidské společnosti. Počestné a zbožné ženy mohou přeměnit stav společnosti do kvality dobra, což je úroveň pro duchovní po-

krok. Jinak by byly ve společnosti nastoleny pekelné podmínky.

☛ Musíme dojít k závěru, že ve védské společnosti je žena vždy objektem úcty, ne objektem vykořisťování. Nedostatek tohoto védského pohledu je zdrojem mnoha potíží v takzvané „moderní“ společnosti.

Žena je vždy ochraňována

☛ Ten, kdo přijme ženu, musí být věrný. Žena je fyzicky slabá, a proto náchylná ke zneužívání bezohlednými živly. Ženy mají svou povahou tendenci k tomu být oddané, důvěřivé a věrné a rády následují, a proto by měly být vždy pod ochranou muže. Podle védského systému by žádná dívka neměla zůstat svobodná. Žena musí být v dětství ochraňována svým otcem, v mládí svým manželem a ve stáří svým synem. Takže podle védského systému neexistuje pro ženu žádný nezávislý život.

☛ V dnešní společnosti je myšlenka osvobození žen, nezávislé ženy. Šríla Prabhupáda řekl, že osvobození žen znamená, že se žena stane nezávislou, je zneužívána muži, má nemanželské dítě, jde na potrat a vykořisťování pokračuje.

☛ Když je žena stydlivá, počestná a zdrženlivá, nemůže být zneužívána, protože je pod ochranou mužů, otce, manžela a rodiny. Tudíž za každou cenu musí být zachována počestnost a čistota ženy. To je posvátným principem našich šáster. V Bhagavad-gítě je řečeno, že se zničením rodinné tradice se rodina zaplete do bezbožnosti. Když v rodině začne převládat bezbožnost, ženy v rodině se znečistí a z úpadku žen se

rodí nechtěné obyvatelstvo, což vede k pekelným životním podmínkám. Předkové takových zkažených rodin také poklesnou, jelikož je úplně zastaveno vykonávání rituálů, při kterých se jim obětuje jídlo a voda.

☛ Proto je nezbytné, aby byly ženy ochraňovány, pro jejich vlastní štěstí a pro štěstí jejich rodiny a společnosti

☛ Když je žena čistá, ctnostná a stydlivá, a používá tyto vlastnosti ve službě Křišnovi, je ve šťastné situaci a získává od muže respekt. Šríla Prabhupáda řekl, „Dáváme vědomí Křišny stejně tak ženě a muži bez rozdílu, ale abychom je ochránili před zneužíváním muži, učíme je, aby se vdaly a usadily.“

☛ Muž, ať už pro svůj smyslový požitek říká navenek cokoli, si neváží takzvané svobodné ženy.

Povinnosti manžela

☛ Přírozenou vlastností každého manžela je chápat, jak moc mu jeho žena pomáhá v jeho oddané službě, chrání ho od máji. Pak tu bude skutečné uznání a vděčnost.

☛ Když v písmech čteme o životech velkých vaišnavů, nevidíme, že by zanedbávali, ponižovali své manželky nebo na ně měli nějaké osklivé připomínky. Naopak vidíme, že velcí vaišnavové jsou starostliví a pozorní manželé zatímco striktně následují principy vědomí Křišny.

☛ Podle védské moudrosti je dobrá žena velkým přínosem pro hmotnou i duchovní prosperitu.

☛ Tělesný vztah mezi manželem a manželkou je druhotný. Hlavní prvek je, že by si měli oba pomáhat v záležitosti pokroku ve vědomí Křišny.

☛ Svatba mezi mužem a ženou znamená, že by manžel měl být ve všech ohledech zodpovědný za blaho manželky.

☛ Jakožto manžel by měl člověk dohlédnout na to, aby byla manželka dobře vyškolená ve vědomí Křišny. Pokud má člověk dítě, je zodpovědností manžela dohlédnout na to, aby se jeho rodina už nemusela více vracet a přijmout hmotné tělo v tomto světě zrození a smrti.

☛ Pán Ríšabhadév poučoval svých sto synů, že nikdo by se neměl stát duchovním učitelem, otcem, manželem, matkou nebo uctívaným polobohem, pokud není schopen osvobodit své podřízené z koloběhu opakovaných zrození a smrti.

☛ Proto pokud někdo není schopen osvobodit svojí ženu z koloběhu zrození a smrti, neměl by se stávat manželem. Takže manžel by se měl stát duchovně kvalifikovaným a musí být řádně ve vědomí Krišny, aby byl schopen správně vést svou manželku a ochraňovat jí na duchovní úrovni. Toto je nejdůležitější zodpovědnost, kterou musí manžel nést.

☛ Ochrana také zahrnuje zaopatřování všeho vybavení pro svou manželku, což znamená, že by neměla mít problém s tím jak a kde sehnat jídlo, oblečení, útočiště, jak obstarat domov a děti. Manžel musí toto břemeno nést. Manžel nesmí zanedbávat svou povinnost a měl by zajistit jídlo, oblečení, dům, ozdoby a další nezbytnosti v rozumné míře. Šríla Prabhupáda vysvětluje, že zaopatřování ženy a dětí může přinášet manželovi těžkosti, a žena to může manželovi ulehčit tím, že nebude příliš mnoho vyžadovat.

☛ Pokora, tolerance a pochopení jsou důležité prvky při vykonávání povinností manžela.

☛ Manžel by měl být věrný, oddaný a svědomitý. Šríla Prabhupáda vysvětluje, že by se měl člověk snažit být takovým manželem jako Šrí Rámačandra. Když Pán Rámačandra vykonával zábavu hledání Sítadévi, nebylo to tak, že by nařikal jako obyčejná osoba. On je Nejvyšší Osobnost Božství. Svou vnitřní energii mohl vytvořit jakýkoli počet Sít. Zábava, kdy Rávana unáší Sítu a Ráma se vydává Sítu hledat nám dává příklad. Šríla Prabhupáda říká, že z této zábavy bychom si měli vzít dvě ponaučení:

☛ Raději se neženit, jelikož následuje tolik těžkostí

☛ Když se člověk ožení, musí být tak svědomitý manžel jako Pán Ráma a podstoupit všechny možné bolesti, aby ochránil svou manželku, ať už jsou úskalí jakákoli. Jak ukázal Pán Ráma, člověk musí podstoupit „*ek patni vrata*“.

Manžel by na svou manželku neměl pohlízet jako na objekt smyslového požitku, třebaže je jeho žena. Grihasta by si měl být vědom toho, že stejně tak jako on náleží Pánu Krišnovi, stejně tak jeho žena, děti a bohatství jsou všichni majetkem Pána Krišny. Proto by měl manžel mít v úctě svou ženu a děti a starat se o ně jako o posvátný majetek, který Krišna svěřil do jeho péče.

☛ Grihasta může mít tendenci zpychnout, protože on je ten, kdo zaopatřuje rodinu, on je ten, kdo chrání ženu. Manžel má tuto službu živit rodinu, ale nemá být diktátorem nebo samovládcem. Neměl by se svou ženou špatně zacházet, bít ji nebo být necitlivý ohledně jejích pocitů. Musí zajistit, aby byla žena doma úplně spokojená a aby byla ve všech ohledech šťastná. Manžel by měl svou ženu ochraňovat fyzicky, emocionálně a duchovně.

☛ Manžel musí být obzvláště vlídný, pozorný a milující, když je jeho žena těhotná. Zatímco by měl vytvořit podmínky, aby jeho žena mohla naslouchat Šrímad Bhágavatamu a jiným písmům, aby mělo nenarozené dítě správné samskary, musí poskytnout svou plnou spolupráci.

☛ Manžel by měl být zvláště ohleduplný, soucitný a užitečný, když jeho manželka porodí dítě a musí procházet složitým obdobím mateřství, což může rozrušit její fyzický a mentální stav a také její oddanou službu. Manžel by měl vyjít vstříc rozumným očekáváním své manželky a měl by dělat co je v jeho silách, aby jí všemožně pomáhal.

Přeložila: bhn. Kristina Skulínková

Sladké zábavy Šrí Krišny

Pávi tančí s Krišnou

Když Krišna začne svou kouzelnou hru na flétnu, je popsáno, že různé živé bytosti odpovídají různým způsobem. Zde jsou popsáni pávi. Když pávi zaslechnou flétnu Pána Krišny, začnou mít chuť tančit. V tu chvíli Ho obklopí v takovém vytržení, že je zradí jejich vnímání. Myslí si, že Krišna je dešťový mrak, jelikož z Něho vyzařují vlny modravé barvy. Když Rádhá a Krišna společně prochází lesem Vrindávan, z Krišny se line barva modrá jako smaragd a Rádhá-rání má žlutou barvu blesku. Tyto dvě barvy se smísí, celý les vypadá ještě zelenější a je osvětlen spojenou září Rádhý a Krišny. Ale když je Krišna sám, pávi tančí, protože si myslí, že je monzunový mrak, jelikož z Něho vyzařuje tolik modré barvy. Krišna při tanci skáče a pohupuje se, takže kolem Něj pávi vytvoří kruh a myslí si, že jeho vlající dhótí je blesk.

Brzy zjistí, že je to Krišna hrající na svou flétnu a jeden páv vystoupí a přemýšlí: „Nemám nic hodnotného, co bych nabídl Krišnovi za to, že tak pěkně hrál, ale nabídnu mu paví pero ze svého vlastního ocasu.“ Krišna velice oceňuje i tu nejmenší službu, kterou Mu prokážeme. Pokud vám někdo něco nabídne a vy si vážíte té osoby, která vám to dala, co uděláte? S gestem úcty dar přijmete a s vděčností jej přiložíte na své čelo. Takže stejně tak Krišna přijme pero a umístí ho na vrch Svého turbanu a když později matka Jašóda pochopí, že Krišna si chce ta pera nechat, připevní je dvěma zlatými řetízký, aby se nechvěla a nespadla.

Krišna vstupuje do lesa - Jeho taneční kostým

Je jeden verš o tom, jak gópi meditují o Krišnovi, když vstupuje do lesa Vrindávanu.

Šukadéva Gósvámí říká králi Paríkšitovi: „Můj drahý králi, nyní se pokusím popsat, jak se myslí gópi ponořily do myšlenek na Krišnu. Gópi rozjímaly o tom, jak se Krišna obléká jako tanečník a jak

vstupuje do Vrindávanského lesa a značí zemi otisky Svých nohou. Meditovaly o tom, že Krišna má korunu s pavím perem a nosí náušnice a zlatožluté oblečení pokryté šperky a perlami. Také meditují o tom, jak Krišna hraje na svou flétnu a o všech pasáčích, kteří zpívají o Pánově slávě.“

Takže jak je Krišna oblečen v této scéně, kdy opouští vesnici Vrindávan a vstupuje do lesa spolu s krávy a pasáčky? Je v obleku tanečnického herce. Jak takový tanečník vypadá? Krišnův oblek se skládá ze čtyř kusů. Má dhótí, barevný opasek (čas-

to zelený), blůzu, která bývá velice často oranžová a velice úžasný turban, který si sundá a jímž mává, když se tanec zintenzivní, protože to zvyšuje dramatictost tance. Také je zvyklý mít pítambaru, žlutý šál, kterým mává ve vzduchu. To napomáhá umocňovat plynutí pohybu.

Jaké ozdoby Krišna nosí? Náušnice ve tvaru žraloka, paví pero, na své hrudi tulasí mandžari, girlandu z květů kadamba a lesních ozdob a girlandu z bobulí gundzá. Této girlandě z plodů gundzá dává Krišna přednost, jelikož perly a ostatní drahokamy pochází ze vzdálených oceánů a hor, zatímco plody gundzá jsou z Jeho milovaného Vrindávanu. Dává jim přednost před perlami.

Kolem svého krku nosí drahokam kaustubha, který je červený a je na něm symbol telátka. Má zvláštní schopnost vyzářovat jas, který přitahuje gópi. Může fungovat jako promítací přístroj! Jednou měla Rádharání sen a řekla o něm Krišnovi. Krišna se podíval na svůj drahokam kaustubha. Drahokam to pochopil a ten sen přehrál. Rádharání viděla duchovní film

o tom, co se jí právě zdálo. Zdálo se jí o Pánu Čaitanžovi Maháprabhuovi a teď viděla, jak to promítá drahokam kaustubha! Tak se stala svědkem úžasné schopnosti drahokamu kaustubha. Všechny džívy vychází z drahokamu kaustubha. Vy také pocházíte z drahokamu kaustubha!

Krišna je posázený perlami. Rádha s Krišnou velmi často přetrhnou své perlové náhrdelníky a krmí jimi labutě. To labutě oživuje. Krišna má na své hrudi medailon s obrázkem Rádhy. Někdy bere květy a větvičky, aby se oblékl. Má náramky a vždy má svou flétnu.

Někdy Krišna předstírá, že usnul, aby přilákal Šrímatí Rádharání. Ona pak přijde a ukradne Mu jeho flétnu. V tu chvíli Kundalata, Krišnova neteř, na Něho zavolá a říká: „Tvoje všechno je pryč a Ty přesto spíš?“ Jinými slovy, Krišnova flétna je Krišnovo všechno.

Když Krišna tančí, skáče nahoru a dolů a kdekoli se Jeho lotosová noha dotkne země, objeví se lotosový květ. Můžete říct: „No, lotosové květy rostou jenom ve vodě.“ Ale neexistují jen lotosy, které ros-

tou ve vodě, ale také lotosové květy kumuda, které rostou na zemi. Takže nezpochybňujte schopnosti vrindávanské země.

Sladká zápasnická zábava

„Někdy byl Pán Krišna unaven z boje, lehl si pod strom a odpočíval na loži tvořeném měkkými větvičkami a poupaty a klín svých přátel pasáčků používat jako polštář. Někteří z pasáčků, kteří byli všichni velké duše, poté masírovali Jeho lotosové nohy a jiní, kvalifikovaní oprostěním se od všech hříčů, Nejvyššího Pána zkušně ovívali. Můj drahý králi, další chlapi zpívali okouzující písně vhodné k této příležitosti, a jejich srdce roztávala láskou k Pánu.“ (ŠB 10.15.16-18)

Zde slyšíme o některých službách, které pasáčci během dne vykonávali. Zápasili s Pánem Krišnou. Někdy byla dvě družstva a po zápase musel ten, kdo prohrál, nosit vítěze na zádech. To se samozřejmě Pánu Krišnovi moc nelíbilo, protože jednou jeho strana utkáni v zápase prohrála a řekl: „Ne, nechci nikoho nosit na zádech. Prosím dovolte mi dnes nikoho nenosit.“ Ostatní chlapi řekli: „Proč Góvindo? Jaký k tomu máš důvod?“ „No, jsem synem krále Vradži.“ Řekli: „Jenom kvůli tomu, že má Tvůj otec o pár krav víc, si myslíš, že nikoho nemusíš nosit. To je špatná logika. Musíš dát lepší důvod. Jestli nevezmeš nikoho na záda, zítra si s Tebou nebudeme hrát.“ Když Krišna uslyšel tuto poznámku, „zítra si s Tebou nebudeme hrát“, začal plakat. Řekl: „Ne, prosím, prosím, vždy si se Mnou hrajte.“ Z lásky Bůh prosí své oddané, aby Mu dali svou pozornost. „Prosím hrajte si se mnou.“ „Ano,“ řekli chlapi, „ale jen pokud budeš následovat pravidla a poneseš protivníka na Svých ramenou.“ „Dnes ne,“ řekl Krišna, „prosím dnes ne.“ „Tak řekni lepší důvod,“ odvětili chlapi.

Krišna velice hluboce přemýšlel a nakonec Mu z úst vyklouzlo něco, co ve Vradži většinou neříká. „Inu, nemusím nikoho nosit, protože jsem Bůh.“ „Ach Góvindo,“ řekli, „Ty jsi dneska nějak pravdomluvný. Můžeš nám dát důkaz toho, že jsi Bůh, nebo to říkáš jen jako říkáš tolik věcí v našem přátelském vztahu? Pokud nedokážeš, že jsi

Bůh, budeš nás muset nosit.“ Krišna měl veliké dilema a v tu chvíli řekl svým přátelům pasáčkům „No, dobrá, jen zavřete oči.“ Pasáčci zavřeli oči. Pak Krišna řekl „Teď oči otevřete.“ Když otevřeli oči, byli na Višnulóce, na Vaikunthských planetách. Místo toho, aby Krišnu viděli v Jeho obleku pasáčka, viděli Ho jako Pána Vaikunthy se čtyřma rukama, drahokamem kaustubha a loknou bílých chlupů nazývanou šrivatsa. Takže pasáčci okamžitě pochopili: „No, teď jsme v problematické situaci, On je na trůnu a očividně nikoho nechce nosit!“

Pak začali zpívat chvalozpěvy a oslavovat Ho: „Džaja Nanda Jásódá Dulál,“ ale přerušili je Višnudútové, kteří řekli, „Toto není místo pro zpívání takových lidových písniček. Prosím, vhodný je nějaký patričnější styl. Zpívejte místo toho védské hymny.“ Zoufalí pasáčci zvolali, „Ach Gopále.“ Ano, jelikož viděli, že jejich milovaný přítel je obklopen tolika majestátními osobnostmi, králi, světci, přednašeči védských hymnů a prvotřídními bráhmny, tak se cítili velice, velice nesví. Pak Pán Nárájan řekl: „Žádné obavy, jenom zavřete oči.“ Takže opět zavřeli oči, a když Krišna řekl: „Otevřete oči,“ byli zpět ve svém Vrindávanu, božském hřišti Pána, které je plné sladkých vztahů a prosté aišvarji - velkolepého majestátu.

Pak se znovu objevil Krišna a pasáčci řekli: „Dobře Kanáji, dneska nikoho nosit nemusíš, ale zítra ano.“ Krišna řekl: „Ano, ano, ano.“ A opravdu byl ochotný to udělat.

Jedem Pán v pěti rysech

Osobnosti Panča-tattvy jsou typickou ukázkou nepochopitelné jednoty a rozmanitosti Absolutní Pravdy

Ačkoli je Pán Čaitanja inkarnací Krišny pro současný věk, je mimo Indii obvykle neznámý. Panča-tattvu, jejíž instalace v podobě Božstev přilákala v roce 2004 do Majápuru z celého světa tisíce Krišnových oddaných, zná dokonce i v Indii kromě Gaudíja-vaišnavské linie jen nemnoho lidí. Lidem, jimž je Panča-tattva neznámá, dáváme často jednoduché vysvětlení: Panča-tattva je Pán Čaitanja se Svými čtyřmi hlavními společníky. To je však pouze část příběhu. Panča-tattva („pět podstat“) je ve skutečnosti jeden Bůh v pěti rysech.

Idea Boha v pěti rysech může na první pohled vypadat nezvykle. Bůh je podle definice jediným zdrojem všeho, jemuž se nic nevyrovná. Je Nejvyšší Bytostí, z níž pocházejí všechny ostatní bytosti. Kdyby se s někým o Svě nadřazené postavení dělil, nemohl by být za Boha považován. Aby byl Bůh svrchovaný, musí být jedinečný, aniž by měl sobě rovného či soupeře. Světové monoteistické tradice činí vše pro to, aby jedinečnost Boha

a Jeho výhradní postavení coby původní příčiny všech příčin prokázaly.

Avšak i přes své trvání na tom, že Bůh je jeden, přijímají mnozí lidé v křesťanském světě myšlenku Otce, Syna a Ducha svatého, a to, že všichni tři jsou v určitém smyslu Bohem. Neznamená to, že by někteří křesťané věřili ve tři Bohy, což by byl polyteismus, ale spíše věří ve tři úplné osoby, z nichž sestává jediný Bůh. Podobně lidé, kteří rozpoznali pravdivost Panča-tattvy, uznávají Boha, jenž se projevuje v pěti rysech. Tato schopnost expandovat se do nejrůznějších osob dokládá nepochopitelnou povahu Boha a je podrobně vylíčena ve všech posvátných písmech, od Bible až po Védskou literaturu.

Ačkoli se Bůh zjevuje v rozličných podobách a třebaže jsou tyto podoby zároveň totožné a odlišné, můžeme se zákonitě zeptat: Proč se Nejvyšší Bytost manifestovala do pěti? Jaké k tomu měla důvody? Filozofové Gaudíja-vaišnavské tradice se od doby Čaitanji Maháprabhua shodují, že se Jeden stává mnoha za účelem výměny a rozdávání božské lásky. Krišnadás Kavirádž Gósvámí, autor Čaitanja-čaritamrity, vysvětluje: „Z duchovního hlediska mezi těmito pěti podstatami nejsou rozdíly, neboť na transcendentální úrovni je vše absolutní. Přesto v duchovním světě odlišnosti existují, a pokud je

chceme vychutnat, musíme mezi nimi rozlišovat.“
(*Čaitanja-čaritamrita, Ādi 7.5*)

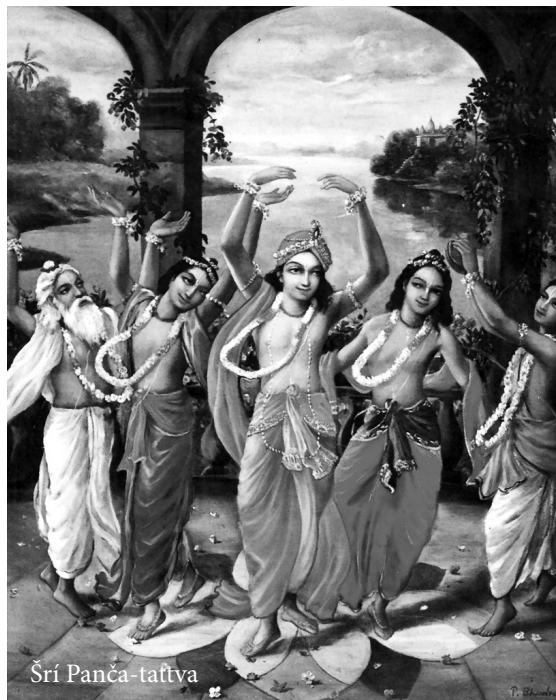
Expanze z lásky

Kavirádža Gósvámí dále píše, že Krišnovy charakteristické vlastnosti jsou chápány jako pokladnice transcendentální lásky. Ačkoli tato zásobárna lásky Krišnu samozřejmě doprovázela, když byl na tomto světě přítomen před pěti tisíci lety, byla později zapečetěna. Když do Bengálska přišli přibližně před pěti stoletími členové Panča-tattvy, rozlomili onu pečeť a pokladnici vyplenili, aby mohli pít transcendentální lásku ke Krišnovi. Čím více ji vychutnávali, tím více rostla jejich žízeň po ní. Taková je povaha lásky. Je dynamická – ustavičně narůstající. O co více se z ní těšíme, o to více po ní toužíme.

Znamená to tedy, že má-li Bůh více lásky než jakákoliv jiná bytost – je vlastně samotným zosobněním lásky – pak Jeho touha po lásce musí být větší než kohokoli jiného (stejně jako Jeho schopnost tuto touhu naplnit). Z lásky se však nikdo neraduje sám: je sdílena mezi osobami. Proto se Jeden stává mnoha (a zároveň nepochopitelně zůstává Jedním). Tak se stává Panča-tattvou, aby vychutnával láskyplnou

Pán Čaitanja je spojením Rádhy a Krišny

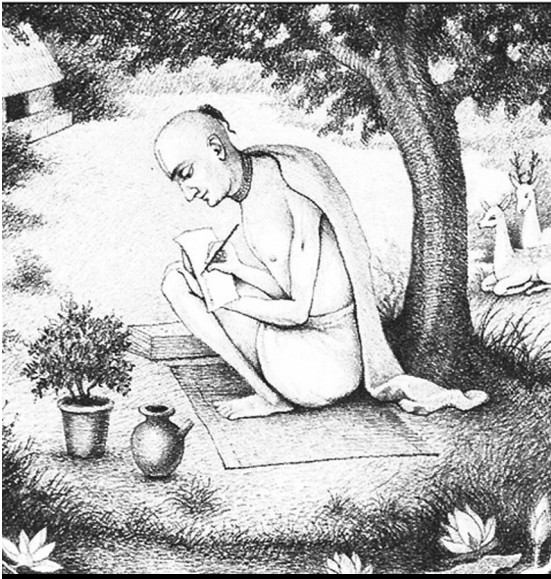

výměnu. I před projevem zábav Panča-tattvy se Bůh expandoval kvůli lásce: Nejprve se expanduje do Své věčné společnosti, Śrī Rádhy, a do Svých plných expanzí a inkarnací, a poté do rozmanitých živých bytostí zvaných *džívatmá*, jež jsou oddělenými expanzemi, a proto tvoří samostatnou kategorii známou jako *džíva-tattva*.

Rádha a Krišna, dvě hlavní živé bytosti, se opět spojují v podobě Čaitanji Mahāprabhua, a způsob vyjádření lásky projevem Pánem v tomto Jeho rysu je mimo rozsah obvyklého i neobvyklého chápání. Tato láska je tak nepochopitelná, píše Kavirádža Gósvámí, že ačkoli členové Panča-tattvy vyplenili pokladnici lásky k Bohu a snědli a rozdali vše, co v ní bylo, nevznikl nedostatek, protože tato úžasná pokladnice je tak dokonalá, že rozdáváním lásky z ní se její obsah stonásobně zvětší.“ (Čaitanja-čaritamrita, Ādi 7.24)

Pět podstat

Podle Šrímád-Bhāgavatamu (11.5.32),
kṛsna-varnam tvisakṛsnam
sangopangastra-parsadam

Krišnádás Kavirádž Gósvámí, autor Čaitanja-čaritámrity

*yajnaih sankirtana-prayair
yajanti hi su-medhasah*

“V tomto věku Kali budou lidé obdaření dostatečnou inteligencí uctívat Pána doprovázeného Jeho společníky prováděním *sankirtana-yajni* (zpívání svatého jména).” Tradiční výklady prozrazují, že tento a další podobné verše hovoří o Čaitanjovi Maháprabhuovi. Pán Čaitanja Maháprabhu je coby manifestace Rádhy a Krišny v jedné podobě původní osobnost Božství ve Svém nejdůvěrnějším a intimním rysu. Jako hlavní člen Panča-tattvy je doprovázen Svou plnou expanzí (Nitjánanda Prabhu), Svou inkarnací (Advaita Prabhu), Svou vnitřní energií (Gadádharma Pandita) a Svou okrajovou energií (Šrívása Thákura).

Z těchto pěti podstat je pouze Šrí Čaitanja nazýván Maháprabhu (“Velký Pán”), neboť je nejvyšší i mezi manifestacemi Boha. Zjevuje se v tomto světě v jasné zlaté podobě, ve stejné barvě, jakou má Šrí Rádhá, jejíž esenci zosobňuje. Předává světu společně zpívání Hare Krišna *mahá-mantry*, které je na hony vzdáleno ritualistickým formám náboženství nabízejícím obyčejné spasení, a přináší tu nejniternější duchovní lásku – nejvyšší naplnění oddaného citu. Vyzbrojen hlubokou filozofií a náladou těch největších Krišnových ctitelů, přichází s největším tajemstvím známým člověku: *bhakti*, neboli odda-

nou láskou. Svým vlastním příkladem ukazuje, jak tuto lásku uvádět do praxe a projevuje symptomy, které se dostaví, když člověk Krišnu obejmě v hloubi svého srdce.

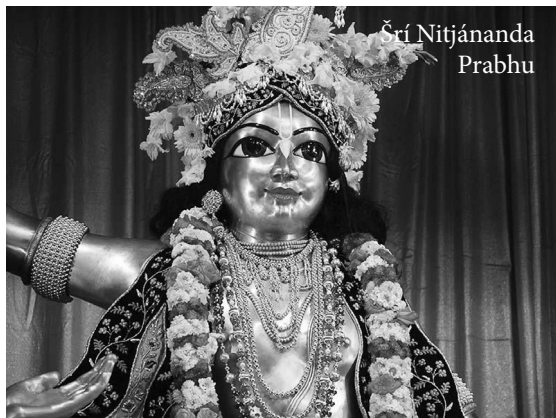
Čaitanja Maháprabhu nemůže být pochopen či kontaktován bez milosti Nitjánandy Prabhu, jenž je hlavním guruem vesmíru a slouží jako zprostředkovatel mezi Čaitanjou Maháprabhuem a oddaným. V podobě Balarámy, staršího Krišnova bratra, je popisován jako Krišnovu „druhé tělo“, a rovněž Nitjánanda je tedy druhým tělem Čaitanji Maháprabhu. Je Pánovým činným princípem a tuto roli plní jak v hmotném stvoření, tak v duchovní *lile* neboli zábavách. Znamená to, že Krišna se jednoduše oddává hře, zatímco „vážné záležitosti“ jsou obstarány Jeho první expanzí, Balarámem. Vyjádříme-li totéž v pojmech souvisejících s královstvím, pak panovník je zaujat pouze zaslouženými radovánkami, zatímco jeho nejbližší společníci pečují o jeho rozličné služby a obligátní nezbytnosti. Podobá se to úloze, jakou má „sloužící“ Osobnost Božství – ať už Balaráma či Nitjánanda – ve vztahu k Pánu Krišnovi.

V projevené pozemské *lile* je Nitjánanda Prabhu starší než Čaitanja Maháprabhu o více než deset let. Je vznešený jako Čaitanja Maháprabhu, ačkoli má bělavou barvu pleti, zatímco Čaitanja Maháprabhu je zlatý. Jeho impozantní krok je často přirovnáván k chůzi slona a Svým hlubokým hlasem stále opakuje: „Krišna, Krišna.“

Obě Pánovy podoby evokující úctu a vážnost v duchovním světě – Mahá-Višnu a Sadášiva – sestupují v Čaitanja *lile* jako Advaita Áčárja. Jelikož je totožný s Višnuem, všeprostopující Pánem, jmenuje se Advaita, což znamená „neodlišný“. Advaita Áčárja je jednou z příčin příchodu Čaitanji Maháprabhu

*Šrí Čaitanja
Maháprabhu*

do tohoto světa: Samotný Čaitanja Mahāprabhu potvrzuje, že Svě zábavy projevil díky Advaitovým modlitbám. Sadāśiva (sestupující jako Advaita) je prostředníkem mezi duchovním a hmotným světem, a tomu tedy také odpovídá skutečnost, že to byly právě modlitby Advaita Āčārji, co přivedlo Čaitanju Mahāprabhua do hmotného světa. Advaita Āčārja, přední navadvípský vaišnava, byl v době narození Čaitanji Mahāprabhua již ve středním věku. Obvykle je zobrazován jako bělovlasý s dlouhým bílým vousem. Jeho šaty jsou stejně bílé jako Jeho brada a jejich bělost je občas přirovnávána k barvě měsíce či květu jasmínu. Velcí oddaní o něm meditují coby o prameni transcendentální radosti a příčině sestoupení Pána Čaitanji do tohoto světa.

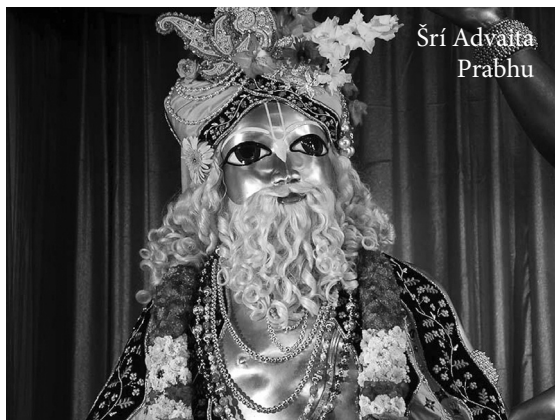
Gadādhara Pandit je chápán jako Krišnova *śakti*, neboli vnitřní energie, a je popisován jednak jako přímá inkarnace Rādhārāni, a také jako inkarnace Její záře. Čaitanja Mahāprabhu je často nazýván „životem a duší Gadādhara Pandita.“ Vztah mezi Nimi je důvěrný, ne-li matoucí. Jelikož je například Čaitanja Mahāprabhu jak Rādhou, tak Krišnou, a Gadādhara je vlastně Rādhá, dochází zde zdánlivě k zvláštnímu překrývání duchovních identit. Božským osobnostem však nemohou být podsouvána světská omezení.

Bližší pohled prozrazuje, že Čaitanja Mahāprabhu je Rādhá v náladě odloučení od Krišny. Její náladou je dožadovat se Krišny v důvěrné lásce a nebýt přitom Svou službou Jemu kompromitována. Gadādhara je na druhé straně Rādhá v náladě Rukmini, jedné z Krišnových předních královen ve Dvārace. Její náladou je být ve Svě přímé oddanosti smířlivá a přizpůsobivá. Tyto rozdílné nálady se v Čaitanji *līle* projevují jako různé osobnosti. Takovýmto od-

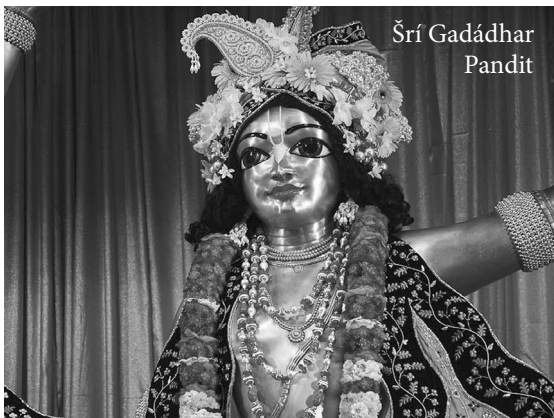
lišnostem je těžké rozumět, a aby člověk mohl proniknout do jejich tajemství, musí být realizovaný.

Pochopit lze alespoň toto: Gadādhara Pandit je dokonalou manifestací Krišnovy energie *hlāđinī* zosobněné jako Śrī Rādhá. Energie *hlāđinī* je síla, jejímž prostřednictvím se Bůh těší z požitku. Je to rovněž síla, díky níž si služebníci Boha užívají tu nejvyšší duchovní radost z lásky k Bohu. Esencí lásky k Bohu je *bhāva*, neboli intenzivní duchovní emoce, jejíž konečný dosažitelný stupeň se nazývá *mahābhāva*, a ta je zosobněná Śrī Rādhou. Jak je řečeno, Pán Krišna okouzluje celý svět, ale Śrī Rādhá okouzluje Jeho. Proto je nejvyšší Bohyní nad všemi ostatními. Śrīmatī Rādhārāni je *pūrva-śakti*, plná energie, a v Čaitanja *līle* se manifestuje jako Gadādhara Pandit, který je skutečnou podobou blažené lásky. Pohlédnout na Jeho líbeznou usměvavou tvář znamená spatřit zosobněnou lásku. Dosažení Jeho společnosti je cílem existence.

Śrīvāsa Thākura je inkarnací Nārady Muniho, jedné z dvanácti tradičních védských autorit a dokonale čistých oddaných Pána. Nārādův oddaný život je jedinečný v tom, že byl obdařen duchovním tělem a schopností cestovat po celém vesmíru, aby jeho obyvatele probouzel k Absolutní Pravdě. Nārada je

popisován jako hudebník hrající na svou *vīnu* a melodicky zpívající svatá jména Pána. Śrīvāsa Thākura, jakožto inkarnace Nārady, rovněž zdůrazňoval zpívání, a neopakovatelné kīrtany, které se odehrály u něj doma, jsou legendární. Jeho dům se stal v misi Śrī Čaitanji „ústředním kostelem“. Přesná kopie domu Śrīvāse Thākura stojí v Majāpuru dodnes a je známá jako Śrīvāsa Angana. Śrīvāsa je vůdcem mezi oddanými Pána Čaitanji. Proto Panča-tattva mantra končí

Śrī Gadādhara
Paṇḍita

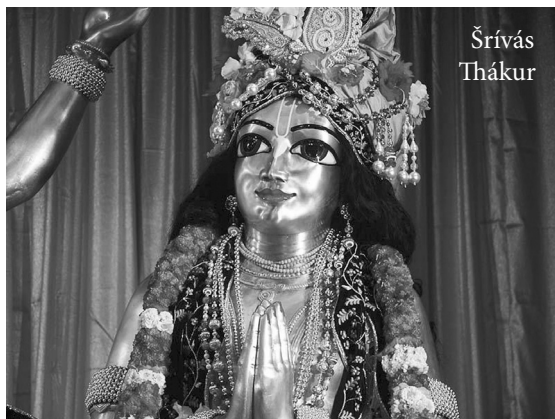
slovním spojením *sriivasadi-gaura-bhakta-vrnda*: [Všechna sláva] oddaným Čaitanji Mahāprabhua, počínaje Śrīvāsou. (Plná mantra zní: *jaya sri-krṣṇa-caitanya prabhu nityananda sri-advaita gadadhara sriivasadi-gaura-bhakta-vrnda*.)

Jednota v rozmanitosti: Pět duchovních podstat

Uvažujeme-li o Nich pohromadě, poskytuje nám těchto pět kategorií pravdy, či duchovní reality, které Panča-tattva reprezentuje, úplnou představu o Pravedě Absolutní, neboli o Bohu. Pán Čaitanja představuje *īṣvara-tattvu*. *Īṣvara* znamená „vládce“. Nejvyšší Vládce nadřazený všem ostatním, je Pán Čaitanja (jenž je Samotný Krišna). Pán Nitjánanda představuje *prakāṣa-tattvu*. *Prakāṣa* znamená „expanze“. Z Nitjánandy (jenž je Pán Balarám) expandují všechny podoby Boha v kategorii Višnu a Nárájana. Advaita Āčárja (jenž je Mahá-Višnu) představuje *avatára-tattvu*. Expandují z Něho všichni *avatári* neboli inkarnace Boha v hmotném světě. Gadādhara Paṇḍita představuje *śakti-tattvu*. *Śakti* znamená „energie“ a zde se specificky vztahuje k vnitřní energii Boha zahrnující celý duchovní svět a věčně osvobozené společníky Pána, kteří tam sídlí. A konečně Śrīvása Paṇḍita představuje *dživa-tattvu*. *Dživa* je nepatrná živá bytost (my sami), která je, stejně jako podoby a energie Pána zmíněné dříve, také duchovní. Tímto způsobem členové Panča-tattvy reprezentují hlavní duchovní rozmanitosti, z nichž sestává Absolutní Pravda.

Pět faktorů činnosti

Členové Panča-tattvy mohou naplnit všechny aspekty oddaného života a přinést štěstí a duchovní blaženost všem oddaným, kteří jim slouží. Ti, kdo Panča-tattvu oslavují, dosáhnou dokonalosti. Podle Bhagavad-gíty (18.13-14) existuje pět faktorů provádění jakékoli činnosti: *karta* (konatel), *cesta* (úsilí), *daivam* (Nadduše neboli vůle Boha), *karanam* (smysly) a *adhithanam* (místo činnosti). Konatelem je oddaný, reprezentovaný Śrívásem Thákurem; úsilí vyžaduje energii, jejíž nejvyšší forma je známá jako Gadādhara Paṇḍit; Nadduše je Advaita, vtělení Višnu; smysly jsou ovládnuty díky následování gurma, vnější manifestace Nitjánandy Prabhua; a místem činnosti je srdce Čaitanji Mahāprabhua, z něhož expanduje vše ostatní. Na závěr se obcerstvěme slovy posvátného písma: „Díky vzpomínání na lotosové nohy Panča-tattvy se němý stane básníkem, chromý hory překročí a slepec spatří hvězdy na nebi.“ (Čaitanja-čaritámrita, Ādi 8.5)

Śrīvása
Thákura

Satjarádža Dása je žákem Śrīly Prabhupády a pravidelným přispěvatelem časopisu Back to Godhead. Napsal dvacet knih o vědomí Krišny. Žije se svou manželkou a dcerou poblíž New York City. Tento článek vychází z jeho knihy Sri Panca Tattva: The Five Features of God, která je k dostání v internetovém obchodě na stránkách Krishna.com.

Přeložil: bhakta Ondřej Hládek

Pět tipů pro rodiče

Používejte disciplínu, ne tresty

Disciplína učí, trest zraňuje. Když naše děti potřebují usměrnit, zvolte takový způsob, který je bude učit a zvěšovat jejich sebevědomí, místo abyste je zraňovali. Bití není příliš přínosné, co se týče pozitivní výchovy dětí. Místo toho je učí, že je v pořádku bít druhé, když jsou naštvaní.

Dva způsoby reakce učí: přirozená a logická. Přirozená reakce je reakce na chování našeho dítěte vycházející z okolního prostředí. Jako rodiče se často snažíme naše dítě ochránit před tím, aby se museli setkat s nepříjemnými následky jejich chování, ale pokud tyto situace nejsou nebezpečné, můžeme těchto přirozených poučných okamžiků využít.

Některé z příkladů přirozených reakcí jsou: dítě odmítne vzít si svetr, když je chladno, a je mu zima. Dítě se přejí a bolí ho břicho. Dítě odmítne udělat si úkol a učitel ho nechá po škole (učitelé si většinou s odmítáním úkolů poradí mnohem lépe než rodiče).

Ne každá situace však vede k přirozené reakci. V tom případě pak rodiče potřebují kreativní, logickou reakci. Když dítě něco rozbije, v závislosti na věku dítěte, by to dítě mohlo spravit nebo zaplatit. Když dítě vyzdobí vaše zdi v obýváku pastelkami, mohou třeba umýt zeď. Tímto způsobem se děti učí napravovat své chyby způsobené jejich chováním a špatnými volbami. To v nich pěstuje zdravé sebevědomí a napomáhá jim učit se zodpovědnosti.

Potvrďte pocity vašeho dítěte

Občas nás rozčílí, když naše dítě vyjadřuje silné negativní pocity týkající se jich nebo jiné osoby. Když dítě řekne: „Já se nenávidím,“ možná řekneme, „ale to snad ne,“ nebo „to není pravda“. Děti, kterým bylo pravidelně upíráno právo na jejich pocity ztrácí důvěru ve svou schopnost je rozpoznat. Popírání jejich pocitů také dětem brání prozkoumat důvody, proč tyto pocity mají. Je lepší potvrdit jejich pocity tím, že jim zpětně promítnete, co vám řekli. „Cítíš se dnes, jako by tě každý nenáviděl.“ Obecně toto dětem pomůže vyjádřit, co se stalo nebo jaké myšlenky vedly k těmto pocitům.

Přistihněte své dítě, když dělá něco správně

Studie ukazují, že děti jsou mnohem více vystaveny kritice a negativitě než povzbuzení a chvále. Rodiče jsou často tak zaneprázdnění rodinnými povinnostmi, že vysloveně ignorují své potomky, dokud nezačnou zlobit. Pak jsou děti napadeny arzenálem zákazů a příkazů a omezení. Pro mnoho dětí je negativní pozornost lepší než žádná, takže taková pozornost rodičů může ve skutečnosti posílit špatné chování. Abychom narušili tuto dynamiku, musíme čas od času malé děti chválit za to, že si hrají a dobře spolu vycházejí. To dětem dodá pozitivní náhled na sebe samé a upevní to jejich pozitivní chování.

Znejte silné a slabé stránky vašeho dítěte

Některí rodiče mají problém vidět silné stránky svého dítěte, jiní zas nevidí jejich slabé stránky. Realistické určení obojího vám pomůže plánovat smysluplné činnosti pro vaše dítě. Povzbuzujte a podporujte výjimečné schopnosti vašeho dítěte, jakkoli je to možné a jakkoliv si můžete dovolit. Například, pokud vaše dítě projeví hudební talent, zjistěte, jaká výuka nebo kroužky se nabízejí, aby se mohl tento talent rozvinout.

Pochopení nedostatků vašeho dítěte je stejně důležité. Hledejte doplňkovou pomoc, aby se vaše dítě mohlo v těchto oblastech zlepšit. Učitelé vašeho dítěte a další dospělí, kteří mají s vaším dítětem pravidelný kontakt, se s vámi také mohou podělit o svá pozorování a doporučení.

Poznejte učitele a přátele vašeho dítěte

Učitelé s vaším dítětem často tráví více času než vy a mohou mít cenné názory a pohledy na povahu vašeho dítěte a dát vám i dobrou radu. Chodte proto na pravidelná setkání s vašimi učiteli. To také učitelům ukáže, že se zajímáte a angažujete ve vzdělání vašeho dítěte.

Poznáním přátel vašeho dítěte mu tím dáte najevo, že se zajímáte o jeho život mimo domov. Dobré vztahy s přáteli vašeho dítěte vám také umožní mít přehled nad jakýmkoliv špatnými vlivy, které se mohou naskytnout.

Pro více informací, materiálů atd. prosím navštivte stránky www.vainavafamilyresource.org

Suroviny:

2 bulvy fenyklu

6 rajčat

2 mrkve (nastrouhaná)

smetana na vaření

1 čl rozmarýnu (nejlépe čerstvý)

1/4 čl asafoetidy

3 pl cukru

máslo na restování

sůl

pepř

Postup přípravy:

Nejprve si připravíme omáčku z rajčat. V hrnci na másle pár sekund opražíme asafoetidu a přidáme nakrájená rajčata, cukr, sůl, pepř a vaříme, než nám vznikne omáčka, do které poté přimícháme smetanu.

Na hlubší pánvi začneme na másle restovat na silnější plátky nakrájený fenykl, dokud nezezlátne a nezesklovatí, pak přidáme rozmarýn a sůl, ztlumíme oheň, přiklopíme a dusíme. Když je fenykl skoro hotový, přimícháme

nastrouhanou mrkev a ještě chvíli dusíme, než mrkev změkne a poté přimícháme rajčatovou omáčku a ještě malou chvíli společně povaříme.

Nakonec vše s láskou obětujeme Šrí Krišnovi. Dobrou chuť!

Podáváme s rýží, k hranolkům či těstovinám.

Recept poskytla: Bhúmi d.d.

Fenyklové překvapení